

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 326)

Türkiye Cumhuriyeti ile Amerika Birleşik Devletleri Arasında Nükleer Enerjinin Barışçıl Kullanımına İlişkin İşbirliği Anlaşması ve Eki Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/451)

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG/196-279/295

13.1.2003

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Önceki yasama döneminde hazırlanıp Başkanlığınıza sunulan ve İçtüzüğün 77 nci maddesi uyarınca hükümsüz sayılan ilişik listede adları belirtilen kanun tasarılarının yenilenmesi Bakanlar Kurulunca uygun görülmüştür:

Gereğini arz ederim.

Abdullah Gül

Başbakan

LİSTE

Esas No. Hükümsüz Sayılan Kanun Tasarılarının Adı :

- 1/262 Türkiye Cumhuriyeti ile Irak Cumhuriyeti Arasında Konsolosluk Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
- 1/266 Dünya Turizm Teşkilâtı Tüzüğü'nün Bazı Maddelerinde Yapılan Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
- 1/267 Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Letonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Turizm Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
- 1/269 Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Polonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşmasının Tadiline İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı
- 1/270 Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Litvanya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
- 1/273 Uluslararası Sergilere İlişkin Sözleşme ile Sözleşmeye Değişiklik Getiren Uluslararası Sergiler Bürosu Genel Kurul Kararına Katılmamızın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
- 1/274 Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hindistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasındaki Turizm İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı
- 1/283 Türkiye Cumhuriyeti ile Litvanya Cumhuriyeti Arasında Hukukî ve Ticarî Konularda Hukukî ve Adli İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

<u>Esas No.</u>	<u>Hükümsüz Sayılan Kanun Tasarılarının Adı :</u>
1/286	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uluslararası Göç Örgütü Arasında Örgütün Türkiye'deki Hukuksal Durumu, Ayrıcalıkları ve Dokunulmazlıkları Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı
1/290	Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesine Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/293	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/300	Batı Avrupa Birliği, Ulusal Temsilciler ve Uluslararası Görevlilerin Statüsü Hakkında Anlaşmanın, Türkiye Tarafından Batı Avrupa Silâhlanma Örgütü Faaliyetleri ile İlgili Olarak Uygulanması ve Buna İlişkin Mektupların Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı
1/308	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Letonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/312	Türkiye Cumhuriyeti ile Moldova Cumhuriyeti Arasında Konsolosluk Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/319	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/327	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Güney Afrika Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/420	Avda ve Sporda Kullanılan Tüfekler, Nişan Tabancaları ve Av Bıçaklarının Yapımı, Alımı, Satımı ve Bulundurulmasına Dair Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı
1/446	Köy Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesi ile Aynı Kanuna Bir Madde Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı
1/489	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gürcistan Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı
1/508	Bir Evlenme Akdine Dayanmayan Birleşmelerin Evlilik ve Evlilik Dışında Doğan Çocukların Düzgün Nesepli Olarak Tescoiline İlişkin Kanun Tasarısı
1/511	Türkiye Cumhuriyeti ile Türk Kültür ve Sanatları Ortak Yönetimi Genel Müdürlüğü Arasında Arsa Tahsisi Hakkında Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/530	Türkiye Cumhuriyeti ile Şili Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/541	Ozon Tabakasını İncelten Maddelere Dair Montreal Protokolünde Yapılan Değişikliğin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/542	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Letonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/555	İzmir Gaz ve Ulaşım Hizmetleri Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Tasarısı
1/557	Taşınmaz Mal Zilyedliğine Yapılan Tecavüzlerin Önlenmesi Hakkında Kanuna Bazı Maddeler Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı
1/559	Devlet Mezarlığı Dışında Defnedilen Bazı Devlet Büyüklerinin Mezarları Hakkında Kanun Tasarısı

<u>Esas No.</u>	<u>Hükümsüz Sayılan Kanun Tasarılarının Adı :</u>
1/560	Uzman Jandarma Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı
1/561	Eski Yugoslavya'da İşlenen Bazı Suçların Kovuşturulması Hakkında Kanun Tasarısı
1/565	Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanunun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı
1/568	Uyusturucu Maddelerin Murakabesi Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı
1/569	Jandarma Teşkilât, Görev ve Yetkileri Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı
1/570	Kimlik Bildirme Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Ek Madde ile Bir Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısı
1/571	Jandarma Teşkilât, Görev ve Yetkileri Kanununa Bir Madde Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı
1/572	Jandarma Teşkilât, Görev ve Yetkileri Kanununa İki Ek Madde Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı
1/573	Uzman Jandarma Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı
1/579	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uluslararası Çalışma Örgütü Arasında Uluslararası Çalışma Örgütünün Ankara'daki Ofisi İçin Yer Tahsisine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı
1/591	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/598	Akdeniz'de Tehlikeli Atıkların Sınırlanması Hareketleri ve Bertarafından Kaynaklanan Kirliliğin Önlenmesi Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/600	Su Ürünleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı
1/605	Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı
1/613	Ev Hayvanlarının Korunmasına Dair Avrupa Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı
1/626	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna-Hersek Bakanlar Kurulu Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu ve İşleyişi Hakkında Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/648	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bahreyn Devleti Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/649	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hırvatistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/653	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna ve Hersek Bakanlar Kurulu Arasında Ankara ve Saraybosna'da Diplomatik Temsilciliklerinin Yerleşimine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı
1/654	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/655	Özel Karayolu Taşıtlarının Geçici İthaline Dair Gümrük Sözleşmesi Değişikliklerinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı
1/665	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Venezuela Cumhuriyeti Hükümeti Arasındaki Turizm Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/666	Türkiye Cumhuriyeti ile Türkmenistan Cumhuriyeti Hükümetleri Arasında Ankara ve Aşkabad'da Diplomatik Temsilciliklerin Yerleşimine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

<u>Esas No.</u>	<u>Hükümsüz Sayılan Kanun Tasarılarının Adı :</u>
1/667	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti Arasında Belbaşı Tesisinin Kapanması ve Yeni Bir Sismik Araştırma İstasyonunun Faal Hale Getirilmesi ile İlgili Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/671	Türkiye Cumhuriyeti ile Hindistan Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/680	Devlet Memurları Kanunu ile Kamu İktisadi Teşebbüsleri Personel Rejiminin Düzenlenmesi ve 233 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı
1/683	Türkiye Cumhuriyeti ile Tacikistan Cumhuriyeti Hükümetleri Arasında Ankara ve Duşanbe'de Diplomatik Temsilciliklerinin Yerleşimine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/687	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin ve Eki Sağlık Bakımı Hakkında Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/688	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fransa Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Nükleer Enerjinin Barışçıl Amaçlı Kullanımı İçin İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/732	Telsiz Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı
1/735	Türkiye Cumhuriyeti ile Moğolistan Arasında Hukukî, Ticarî ve Cezaî Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/746	Uzman Jandarma Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı
1/749	Karayolu Taşımacılığında Çalışma Saatleri ve Dinlenme Sürelerine İlişkin 153 Sayılı Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulduğu Hakkında Kanun Tasarısı
1/750	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Fas Krallığı Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/761	Birleşmiş Milletler Hazır Barış Gücü Düzenlemeleri Sistemine Katkılar Hakkında Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Birleşmiş Milletler Arasında Ortak Niyet Beyanının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/766	Eşyanın Sınırlardaki Kontrollerinin Uyumlaştırılmasına İlişkin Uluslararası Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulduğu Hakkında Kanun Tasarısı
1/771	Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ile Birleşik Meksika Devletleri Sağlık Bakanlığı Arasında Sağlık Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/778	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadeniz'in Kirliliğe Karşı Korunması Komisyonu Arasında Merkez Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/783	Emniyet Teşkilâtı Uçuş Hizmetleri Tazminat Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı
1/785	Vatandaşlık Belgesi Verilmesine İlişkin Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulduğu Hakkında Kanun Tasarısı
1/786	Kişî Halleri Konusunda Milletlerarası Karşılıklı Bilgi Verilmesine İlişkin Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulduğu Hakkında Kanun Tasarısı
1/787	Ahvalî Şahsiye Belgelerinde Yer Alan Bilgilerin Kodlanmasına İlişkin Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulduğu Hakkında Kanun Tasarısı

<u>Esas No.</u>	<u>Hükümsüz Sayılan Kanun Tasarılarının Adı :</u>
1/788	Yaşam Belgesi Verilmesine Dair Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı
1/799	Ahvali Şahsiye Cüzdanlarının Tanınmasına ve Güncelleştirilmesine İlişkin Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı
1/802	Türkiye Cumhuriyeti ile Çek Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasının ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/803	Türk Polis Teşkilâtını Güçlendirme Vakfı Kanunu Tasarısı
1/804	İçişleri Bakanlığı Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı
1/810	Uzman Jandarma Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı
1/813	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayii İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/815	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hırvatistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı
1/827	Ozon Tabakasını İncelten Maddelere Dair Montreal Protokolü Değişikliğinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı
1/829	Türkiye Cumhuriyeti ile Ukrayna Arasında Hukukî Konularda Adli Yardımlaşma ve İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/830	Türkiye Cumhuriyeti ile Amerika Birleşik Devletleri Arasında Nükleer Enerjinin Barışçıl Kullanımına İlişkin İşbirliği Anlaşması ve Eki Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/831	Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesinin Biyogüvenlik Kartagena Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/833	Türkiye Cumhuriyeti ile Filipinler Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/834	Uluslararası Telekomünikasyon Birliği (ITU) Kuruluş Yasası ve Sözleşmesinde Değişiklik Yapan Kyoto ve Minneapolis Tam Yetkili Konferansları Sonuç Belgelerinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/852	Nüfus Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı
1/853	Avrupa Peyzaj Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/855	Türkiye Cumhuriyeti ile İtalya Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/867	Türkiye Cumhuriyeti ile Gürcistan Arasında Ortak Sınırın Anti-Personel Mayınlardan Arındırılması ve Bunların Gelecekte Sınır Koruma Amacıyla Kullanılmaması İçin Bir İkili Rejim Tesis Edilmesi Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/868	Türkiye Cumhuriyeti ve Slovak Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/871	1990 Tarihli Petrol Kirliliğine Karşı Hazırlıklı Olma, Müdahale ve İşbirliği ile İlgili Uluslararası Sözleşme ve Eklerine Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/872	Türkiye Cumhuriyeti ve Portekiz Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/877	Uydular Aracılığı ile Haberleşme Uluslararası Teşkilatı (INTELSAT) Anlaşmasının ve İşletme Anlaşmasında Yapılan Değişikliğin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

<u>Esas No.</u>	<u>Hükümsüz Sayılan Kanun Tasarılarının Adı :</u>
1/881	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Yugoslavya Federal Cumhuriyeti Federal Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/890	Tehlikeli Atıkların Sınırotesi Taşınımının ve Bertaraf Edilmesinin Kontrolüne İlişkin Basel Sözleşmesine Getirilen Değişikliğin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/894	Çocuk Haklarına Dair Sözleşmeye Ek Çocukların Silahlı Çatışmalara Dahil Olmaları Konusundaki İhtiyari Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı
1/909	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uganda Cumhuriyeti Arasında Ticaret Ekonomik ve Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/910	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gabon Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Genel Ticarî, Ekonomik, Kültürel ve Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/911	Türkiye Cumhuriyeti ile Slovenya Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/915	Biyoloji ve Tıbbın Uygulanması Bakımından İnsan Hakları ve İnsan Haysiyetinin Korunması Sözleşmesi: İnsan Hakları ve Biyotıp Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/916	Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı Statüsünün Bazı Maddelerinde Yapılan Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/917	190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve Dışişleri Bakanlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı
1/918	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kongo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret, Ekonomik ve Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/924	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hindistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Suçluların İadesi Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/925	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kosta Rika Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Teknik İşbirliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/926	Dünya Posta Birliği Kuruluş Yasasına Altıncı Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/929	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti Arasında Karşılıklı Kalite Güvence Hizmetlerine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/933	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suriye Arap Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yasadışı Göçmenlerin Geri Kabulüne Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna İlişkin Kanun Tasarısı
1/947	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Jamaika Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/954	Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı
1/957	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Temsilcilik Binalarının İnşası İçin Karşılıklı Arsa Tahsisine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı
1/958	Türk Vatandaşlığı Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı
1/959	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Estonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

<u>Esas No.</u>	<u>Hükümsüz Sayılan Kanun Tasarılarının Adı :</u>
1/962	Türkiye Cumhuriyeti ile Yunanistan Cumhuriyeti Arasında Doğal Afetlere Karşı Türk-Yunan Ortak Görev Gücü Kurulmasına İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/964	Türkiye Cumhuriyeti ve Karayip Devletleri Birliği Arasında İşbirliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/967	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Romanya Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ankara'da 2 Mayıs 1966 Tarihinde İmzalanan Sivil Hava Ulaştırma Anlaşmasına Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/969	Avrupa Sınırötesi Televizyon Sözleşmesini Değiştiren Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/974	Anti-Personel Mayınların Kullanımının, Depolanmasının, Üretiminin ve Devredilmesinin Yasaklanması ve Bunların İmhası ile İlgili Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/977	Çocukların Korunması ve Ülkelerarası Evlat Edinme Konusunda İşbirliğine Dair Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı
1/982	Eşyanın Geçici İthalatına İlişkin İstanbul Sözleşmesine Katılmamızın Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı
1/983	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Hükümeti Arasında Uzayın Araştırma ve Kullanımı Konularında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı
1/984	Türkiye Cumhuriyeti ve Yemen Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/985	Türkiye Cumhuriyeti ve Makedonya Cumhuriyeti Arasında Konsolosluk Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/989	Marka Kanunu Anlaşmasına Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/991	Endüstriyel Tasarımların Uluslararası Tesciline İlişkin Lahey Anlaşmasına Bağlı Cenevre Metnine Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/992	Ticaret Gemilerinde Çalışan Kaptanlar ve Gemi Zabitlerinin Meslekî Yeterliliklerinin Asgari İcaplarına İlişkin 53 Sayılı Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı
1/993	Gemi Adamlarının Hastalanması, Yaralanması ya da Ölümü Halinde Armatörün Sorumluluğuna İlişkin 55 Sayılı Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı
1/994	Gemilerde Mürettebat İçin İlaş ve Yemek Hizmetlerine İlişkin 68 Sayılı Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/995	Mürettebatın Gemide Barınmasına İlişkin 92 Sayılı Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/996	Gemi Adamlarının Sağlık Muayenesine İlişkin 73 Sayılı Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/1006	Gemi Aşçılarının Meslekî Ehliyet Diplomalarına İlişkin 69 Sayılı Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı
1/1007	İş Kazalarının Önlenmesine (Gemi Adamları) İlişkin 134 Sayılı Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/1008	Gemi Adamlarının Ulusal Kimlik Kartlarına İlişkin 108 Sayılı Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/1013	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bulgaristan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sahil Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

Esas No. Hükümsüz Sayılan Kanun Tasarılarının Adı :

- 1/1014 Karadeniz'in Kirliliğe Karşı Korunması Komisyonunun Ayrıcalık ve Bağışıklıklarına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı
- 1/1017 Gemi Adamlarının Sağlığının Korunması ve Tıbbî Bakımına İlişkin 164 Sayılı Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
- 1/1018 Gemi Adamlarının Yıllık Ücretli İznine İlişkin 146 Sayılı Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı
- 1/1019 Liman İşlerinde Sağlık ve Güvenliğe İlişkin 152 Sayılı Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı
- 1/1020 Gemi Adamlarının Ülkelerine Geri Gönderilmesine İlişkin 166 Sayılı Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
- 1/1022 Otobüs ve Otokarlarla Uluslararası Arzı Yolcu Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
- 1/1023 Türkiye Cumhuriyeti ve Hollanda Krallığı Arasında Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
- 1/1026 Mürettebatın Gemide Barınmasına İlişkin (İlave Hükümler) 133 Sayılı Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı
- 1/1027 Uzay Cisimlerinin Verdiği Zarardan Dolayı Uluslararası Sorumluluk Hakkında Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
- 1/1028 Uzaya Fırlatılan Cisimlerin Tescilli Sözleşmesine Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
- 1/1029 Türkiye Cumhuriyeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Arasında Hukukî ve Ticarî Konularda Adli İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
- 1/1033 Atlantik Ton Balıklarının Korunmasına İlişkin Uluslararası Sözleşme ve Nihai Senet, Atlantik Ton Balıkçılık İşletmeleri İstatistiklerinin Toplanmasına Dair Karar, Usul Kuralları ve Mali Düzenlemelere Katılmamızın Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı
- 1/1038 Türkiye Cumhuriyeti ile Bosna-Hersek Arasında Konsolosluk Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
- 1/1039 Türkiye Cumhuriyeti ile Sudan Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
- 1/1040 Hukukî veya Ticarî Konularda Yabancı Ülkelerde Delil Sağlanması Hakkında Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

20.3.2001

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-254/1281

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 19.2.2001 tarihinde kararlaştırılan "Türkiye Cumhuriyeti ile Amerika Birleşik Devletleri Arasında Nükleer Enerjinin Barışçıl Kullanımına İlişkin İşbirliği Anlaşması ve Eki Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Bülent Ecevit

Başbakan

GEREKÇE

26 Temmuz 2000 tarihinde Ankara'da imzalanan Türkiye ile ABD arasında "Nükleer Enerjinin Barışçıl Kullanımına İlişkin İşbirliği Anlaşması" tarafların tâbi oldukları Nükleer Silahların Yayılmasının Önlenmesi Anlaşması (NSYÖA) çerçevesinde nükleer enerjinin, barışçıl amaçlar için uluslararası alanda kullanılması ve geliştirilmesini, etkili bir nükleer yayılmanın önlenmesi rejiminin gerçekleştirilmesinde Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı'nın güvenlik denetimine tâbi olacak şekilde, nükleer enerjinin barışçıl kullanımının gelişmesi, kullanımı ve kontrolünde tarafların işbirliği yapmalarını öngören düzenlemeleri içeren bir çerçeve çizmektedir.

Anlaşma, barışçıl nükleer faaliyetlerin radyoaktif, kimyasal ve ısı kirilikten çevreyi koruma anlayışıyla gerçekleştirilmesini amaçlamakta ve nükleer enerjinin barışçıl kullanımı amacıyla bilgi, malzeme, teçhizat ve teknoloji transferini ve depolama ve yeniden transferler, yeniden işleme ve zenginleştirme, fiziksel koruma, patlayıcı ve askerî uygulama yasağı, güvenlik denetimi, birden fazla satıcının denetlenmesini (diğer devlet veya devletler grubu ile herhangi bir Anlaşma çerçevesinde depolama ve yeniden transferler ile yeniden işleme ve zenginleştirme konularını kapsamaktadır) öngören hükümlere yer vermektedir.

Teknoloji transferi alanları arasında; reaktörlerin geliştirilmesi, tasarımı, inşası, hizmete açılması, işletilmesi, bakımı ve kullanımı, reaktör yakıtı üretimi, reaktör deneyleri, reaktörleri işletmeye son verilmesi; malzemenin, fiziksel ve biyolojik araştırmalarda, tıpta, tarımda ve sanayide kullanılması; nükleer yakıt teminini garanti altına alacak çok taraflı yaklaşımları ve nükleer atık yönetiminde uygun teknikleri de içeren, dünya genelinde, gelecekteki sivil amaçlı nükleer ihtiyaçların karşılanması yolları hakkında yakıt çevirimi çalışmaları; malzeme, teçhizat ve bileşenlerin güvenlik denetimi ve fiziksel korunması; yukarıda bahsedilen alanlar ile ilgili sağlık, güvenlik ve çevresel hususlar ve ulusal enerji planlarında nükleer enerjinin oynayabileceği rolün değerlendirilmesi gibi alanlar sayılmaktadır.

Malzeme, teçhizat ve bileşenlerin transferi konusunda Türkiye'ye transfer edilecek özel nükleer malzemenin düşük zenginleştirilmiş uranyum olacağı hükmü yer almakta, transfer edilen malzemenin, tarafların üzerinde anlaşacağı tesiste depolanacağı ve bu malzeme ile üretilen özel nükleer malzemenin üzerinde anlaşıldığı takdirde yeniden transfer edilebileceği hükme bağlanmaktadır.

Sözkonusu Anlaşmada, transfer edilen malzemenin tarafların anlaşması halinde yeniden işlenebileceği veya zenginleştirilebileceği; ayrıca transfer edilmiş kaynak veya özel nükleer malzeme ve teçhizatı kullanılmış veya bunların kullanılması yoluyla üretilmiş özel nükleer malzemeye Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı (IAEA) kuralları çerçevesinde fiziksel koruma sağlanacağı; bu malzemenin Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı'nın (IAEA) güvenlik denetimi uygulamalarına tâbi tutulacağı belirtilmektedir.

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar,
Bilgi ve Teknoloji Komisyonu
Esas No. : 1/451
Karar No. : 9

5.3.2003

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

“Türkiye Cumhuriyeti ile Amerika Birleşik Devletleri Arasında Nükleer Enerjinin Barışçıl Kullanımına İlişkin İşbirliği Anlaşması ve Eki Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı” Komisyonumuzun 5.3.2003 tarihli 7 nci toplantısında Dışişleri Bakanlığının temsilcilerinin katılımı ile görüşülmüştür.

Tasarının 1, 2 ve 3 üncü maddeleri Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz, Dışişleri Komisyonuna gönderilmek üzere Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Soner Aksoy</i>	<i>Ahmet Büyükakkaşlar</i>	<i>Hasan Ali Çelik</i>
Kütahya	Konya	Sakarya
Üye	Üye	Üye
<i>Tacidar Seyhan</i>	<i>Mustafa Sayar</i>	<i>Ahmet Rıza Acar</i>
Adana	Amasya	Aydın
Üye	Üye	Üye
<i>Nejat Gencan</i>	<i>Şemsettin Murat</i>	<i>Talip Kaban</i>
Edirne	Elazığ	Erzincan
Üye	Üye	Üye
<i>Mehmet Ali Arıkan</i>	<i>Vezir Akdemir</i>	<i>İsmail Katmerci</i>
Eskişehir	İzmir	İzmir
Üye	Üye	Üye
<i>Sedat Uzunbay</i>	<i>Hasan Angı</i>	<i>Nuri Çilingir</i>
İzmir	Konya	Manisa
Üye	Üye	Üye
<i>Mustafa Öztürk</i>	<i>İbrahim Çakmak</i>	<i>A. Yekta Haydaroğlu</i>
Sinop	Tokat	Van

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

Esas No. : 1/451

26.12.2003

Karar No. : 153

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Cumhuriyeti ile Amerika Birleşik Devletleri Arasında Nükleer Enerjinin Barışçıl Kullanımına İlişkin İşbirliği Anlaşması ve Eki Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı, Komisyonumuzun 25.12.2003 tarihli 27 nci toplantısında Dışışleri Bakanlığı temsilcileri ile Türkiye Atom Enerjisi Kurumu yetkililerinin katılmalarıyla görüşülmüştür.

Türkiye ile Amerika Birleşik Devletleri arasında, tarafların tâbi oldukları Nükleer Silahların Yayılmasının Önlenmesi Anlaşması çerçevesinde, nükleer enerjinin, barışçıl amaçlar için kullanılması ve geliştirilmesinde, Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı'nın güvenlik denetimine tâbi olacak şekilde işbirliği yapmalarını öngören Anlaşma, Komisyonumuzca benimsenmiş ve Tasarı aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Mehmet Dülger</i>	<i>Hüseyin Kansu</i>	<i>Eyyüp Sanay</i>
Antalya	İstanbul	Ankara
Kâtip	Üye	Üye
<i>A. Müfit Yetkin</i>	<i>Nur Doğan Topaloğlu</i>	<i>Mustafa Dündar</i>
Şanlıurfa	Ankara	Bursa
Üye	Üye	Üye
<i>M. İhsan Arslan</i>	<i>Abdülbaki Türkoğlu</i>	<i>Halil Akyüz</i>
Diyarbakır	Elazığ	İstanbul
Üye	Üye	Üye
<i>Mehmet B. Denizolgun</i>	<i>Şükrü Mustafa Elekdağ</i>	<i>Onur Öymen</i>
İstanbul	İstanbul	İstanbul
Üye	Üye	Üye
<i>Ufuk Özkan</i>	<i>Osman Seyfi</i>	<i>Süleyman Gündüz</i>
Manisa	Nevşehir	Sakarya
	Üye	Üye
	<i>Öner Ergenç</i>	<i>Emin Koç</i>
	Siirt	Yozgat

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ ARASINDA NÜKLEER ENERJİNİN BARIŞÇIL KULLANIMINA İLİŞKİN İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASI VE EKİ MUTABAKAT ZAPTININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1. - 26 Temmuz 2000 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti ile Amerika Birleşik Devletleri Arasında Nükleer Enerjinin Barışçıl Kullanımına İlişkin İşbirliği Anlaşması" ve eki "Mutabakat Zaptı"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Bülent Ecevit

Başbakan

Devlet Bak. ve Başb. Yrd. V.

Prof. Dr. Ş. Üşenmez

Devlet Bakanı

R. Önal

Devlet Bakanı V.

F. Ünlü

Devlet Bakanı

M. Yılmaz

Devlet Bakanı

H. Gemici

Devlet Bakanı

F. Ünlü

Milli Savunma Bakanı

S. Çakmakoğlu

Maliye Bakanı

S. Oral

Sağlık Bakanı V.

Prof. Dr. R. Mirzaoğlu

Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı

Y. Okuyan

Kültür Bakanı

M. İ. Talay

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

H. H. Özkan

Devlet Bakanı

Prof. Dr. T. Toskay

Devlet Bakanı

F. Bal

Devlet Bakanı

Prof. Dr. R. Mirzaoğlu

Devlet Bakanı

Prof. Dr. Ş. Üşenmez

Devlet Bakanı V.

F. Bal

İçişleri Bakanı

S. Tantan

Milli Eğitim Bakanı

M. Bostancıoğlu

Ulaştırma Bakanı

Prof. Dr. E. Öksüz

Sanayi ve Ticaret Bakanı V.

Prof. Dr. E. Öksüz

Turizm Bakanı

E. Mumcu

Çevre Bakanı

F. AYTEKİN

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN

KABUL ETTİĞİ METİN

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ ARASINDA NÜKLEER ENERJİNİN BARIŞÇIL KULLANIMINA İLİŞKİN İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASI VE EKİ MUTABAKAT ZAPTININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1. - Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2.- Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. - Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

M. Yılmaz

Devlet Bakanı

M. Keçeciler

Devlet Bakanı

Y. Yalova

Devlet Bakanı

R. K. Yücelen

Devlet Bakanı

E. S. Gaydah

Adalet Bakanı

Prof. Dr. H. S. Türk

Dışişleri Bakanı V.

H. H. Özkan

Bayındırlık ve İskân Bakanı

K. Aydın

Tarım ve Köy İşleri Bakanı

Prof. Dr. H. Y. Gökalp

En. ve Tab. Kay. Bakanı

M. C. Ersümer

Orman Bakanı

Prof. Dr. N. Çağan

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ ARASINDA NÜKLEER ENERJİNİN BARIŞÇIL KULLANIMINA İLİŞKİN İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASI

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti;

Dünya çapında nükleer yayılmanın önlenmesine ilişkin tedbirlerin kuvvetlendirilmesi konusundaki desteklerini teyit ederek;

Türkiye Cumhuriyeti ve Amerika Birleşik Devletlerinin taraf oldukları Nükleer Silahların Yayılmasının Önlenmesi Antlaşması'ndan (NSYÖ) kaynaklanan yükümlülüklerini hatırladıkları;

NSYÖ Antlaşması'na evrensel bağlılığın sağlanması ve bu Antlaşma'nın giriş kısmı ile Antlaşma'nın tüm maddelerinde yer alan amaçların tam olarak gerçekleştirilmesi için birbirleriyle ve diğer devletlerle yakın çalışma niyetlerini teyit ederek;

Nükleer enerjinin, barışçıl amaçlar için uluslararası alanda kullanılması ve geliştirilmesinin, NSYÖ Antlaşması'nın hedeflerini mümkün olan en iyi şekilde gerçekleştirecek düzenlemeler çerçevesinde yapılmasını temin etme konusundaki taahhütlerini teyit ederek;

NSYÖ Antlaşması çerçevesindeki yükümlülükleri uyanınca, nükleer silah sahibi olmayan ülkelerle nükleer ticari alışverişte bulduklarında, bu tür ülkelerde güvenlik denetimi olmayan faaliyetlere yardım etmeyeceklerini hatırlayarak ve teyit ederek;

Uluslararası Atom Enerjisi Ajansının (UAEA) hedeflerini desteklediklerini belirterek;

Etkili bir nükleer yayılmanın önlenmesi rejiminin gerçekleştirilmesinde UAEA'nın güvenlik denetimleri sisteminin vazgeçilmez rolünün bilincinde olarak;

Kendi egemenlik yetkileri altında bulunan tesislerde, Ajansın güvenlik denetimini etkili ve verimli biçimde uygulayabilmesi ve denetim hedefine ulaşabilmesi için gerekli tedbirleri almaya hazır olunması da dahil olmak üzere, UAEA'nın güvenlik denetimlerinin güçlendirilmesine yönelik taahhütlerini teyit ederek;

Nükleer malzemenin etkin kontrolünün, hesabının tutulmasının ve fiziksel korunmasının uluslararası standartlara uygun bir şekilde sürdürülmesinin önemini kabul ederek;

Nükleer enerjinin barışçıl kullanımının gelişmesi, kullanımı ve kontrolünde işbirliğini artırarak ve

Barışçıl nükleer faaliyetlerin, radyoaktif, kimyasal ve ısı kirlilikten çevreyi koruma anlayışıyla gerçekleştirilmesi gerektiğini hatırladıkları;

Aşağıdaki hususlarda mutabık kalmışlardır:

MADDE 1. - TANIMLAR

Bu Anlaşmada geçen :

(A) "Yan ürün malzeme"; özel nükleer malzemenin kullanımı veya üretimi işleminde radyasyon ışınlarıyla radyoaktif hale getirilmiş veya ürün olarak ortaya çıkmış herhangi bir radyoaktif malzemeyi (özel nükleer malzeme hariç) ifade eder.

(B) "Bileşen"; teçhizatın bileşen bir parçasını veya Taraflarca bu özelliği bulunduğu hususunda üzerinde anlaşılmış diğer bir parçayı ifade eder.

(C) "Dönüştürme"; nükleer yakıt çevriminde, yakıt üretiminden önce ve zenginleştirme hariç uranyumun bir kimyasal formdan diğerine dönüştürüldüğü, örneği UF₆'dan UO₂'ye veya uranyum oksitten metale gibi, herhangi bir normal işlemi ifade eder.

(D) "İşletmeden çıkarma"; bir tesisin, kullanışlı ömrünün sonunda, bu işle görevli personel ve halkın güvenliği ve sağlığı ile çevrenin yeterli düzeyde korunması suretiyle işletilmesine son verilmesi faaliyetlerini ifade eder. Bu faaliyetler, tesisin kapatılması ve devamlı bakım ve gözetim eşliğinde tesisten asgari miktarda nükleer malzeme çıkarılmasından, tesisin ve çevresinin tahditsiz kullanımı için kabul edilebilir düzeyin üzerindeki her türlü artık radyoaktivitenin tamamen izale edilmesine kadar değişebilir.

(E) "Teçhizat"; esas olarak plütonyum ve uranyum 233 oluşturulması için tasarlanan veya kullanılanların dışındaki herhangi bir reaktör veya Tarafların anlaşmasıyla "teçhizat" olarak belirlenmiş herhangi bir parçayı ifade eder.

(F) "Yüksek oranda zenginleştirilmiş uranyum"; 235 izotopu bakımından % 20 veya daha fazla zenginleştirilmiş uranyumu ifade eder.

(G) "Düşük oranda zenginleştirilmiş uranyum"; 235 izotopu bakımından % 20'den daha az zenginleştirilmiş uranyumu ifade eder.

(H) "Başlıca kritik bileşen" hassas bir nükleer tesisin işletilmesi için şart olan parça veya parçalar grubunu ifade eder.

(I) "Malzeme" kaynak malzemeyi, özel nükleer malzemeyi, yan-ürün malzemeyi, yan-ürün dışındaki radyoizotopları, nötron yavaşlatıcı malzemeyi, veya Tarafların anlaşmasıyla belirlenmiş diğer bu tür malzemeleri ifade eder.

(J) "Nötron yavaşlatıcı malzeme" bir reaktörde yüksek hızlı nötronların yavaşlatılması ve daha fazla fisyon olmasının sağlanması için kullanılmaya uygun safliktaki, ağır su, grafit veya berilyumu veya Taraflarca belirlenmiş diğer bu tür malzemeleri ifade eder.

(K) "Taraflar"; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti'ni ifade eder.

(L) "Barışçıl amaçlar"; araştırma, enerji üretimi, tıp, tarım ve endüstri gibi alanlarda bilgi, malzeme, teçhizat ve bileşenlerin kullanılmasını içerir, fakat herhangi bir patlayıcı nükleer cihazın kullanılmasını, geliştirilmesini veya araştırılmasını ya da herhangi bir askerî amacı içermez.

(M) "Şahıs"; Taraflardan her birinin yargılama yetkisine tâbi herhangi bir birey veya şahsiyeti ifade eder fakat bu Anlaşmanın Taraflarını içermez.

(N) "Reaktör"; nükleer silah veya nükleer patlayıcı cihaz haricinde, uranyum, plütonyum veya toryum veya bunların herhangi bir kısmının kullanılmasıyla içerisinde kendi kendine yürüyen zincirleme çekirdek bölünmesi reaksiyonu oluşturulan herhangi bir cihazı ifade eder.

(O) "Gizlilik derecesi taşıyan veriler"; (1) nükleer silahların tasarımı, imalatı ve kullanımı, (2) özel nükleer malzemenin üretimi, (3) enerji üretiminde özel nükleer malzemenin kullanılması ile ilgili tüm verileri ifade eder, fakat bir Tarafa ait gizlilik derecesi taşıyan veri kategorisinden çıkarılmış veya tasnif dışı edilmiş verileri içermez.

(P) "Hassas nükleer tesis"; öncelikle uranyum zenginleştirilmesi, nükleer yakıtın yeniden işlenmesi, ağır su üretimi veya plütonyum içeren nükleer yakıt fabrikasyonu için tasarlanan veya kullanılan herhangi bir tesisi ifade eder.

(Q) "Hassas nükleer teknoloji"; kamuya açık olmayan ve herhangi bir hassas nükleer tesisin tasarımı, yapımı, fabrikasyonu, işletilmesi veya bakımı için önemli olan (teçhizata veya önemli bir bileşene bağlı bilgiyi de içeren) veya Tarafların anlaşmasıyla bu kapsama alınmış herhangi bir bilgiyi ifade eder.

(R) "Kaynak malzeme"; (1) uranyum, toryum veya Tarafların anlaşmasıyla kaynak malzeme olarak belirlenmiş diğer herhangi bir malzeme veya, (2) yukarıdaki malzemelerin biri veya daha fazlasının zaman zaman Tarafların üzerinde anlaşabilecekleri derişimlerdeki cevherleri anlamına gelir.

(S) "Özel nükleer malzeme"; (1) plütonyum, uranyum 233 veya 235 izotopu bakımından zenginleştirilmiş uranyumu veya (2) Tarafların anlaşmasıyla özel nükleer malzeme olarak belirlenmiş diğer herhangi bir malzemeyi ifade eder.

MADDE 2. - İŞBİRLİĞİNİN KAPSAMI

1. Barışçıl amaçlarla nükleer enerjinin kullanılmasında Taraflar arasındaki işbirliği, bu Anlaşma ve ilgili diğer antlaşmaların hükümlerine, Tarafların ülkelerinde yürürlükte bulunan yasalara, yönetmeliklere ve lisans gereklerine tâbi olacaktır.

2. Bu Anlaşma hükümleri uyarınca bilgi, malzeme, teçhizat ve bileşenlerin aktarılması; doğrudan Taraflar veya yetkili kişiler aracılığı ile yapılabilir. Bu tür aktarımlar, bu Anlaşmaya ve Taraflarca üzerinde anlaşılacak ilave hüküm ve şartlara tâbi olacaktır.

3. Özellikle, nükleer reaktör ve yakıt teknolojisi, nükleer güvenlik ve nükleer enerjinin barışçıl amaçlarla diğer kullanımlarını ilgilendiren bilgi aktarımı doğrudan Taraflar arasında veya yetkili kişiler yoluyla yapılabilir. Bu tür aktarımlar, Tarafların aralarında anlaşmaları halinde, bu Anlaşmaya ve Taraflarca üzerinde anlaşılacak ilave hüküm ve şartlara tâbi olacaktır. Bu tür aktarımlar Tarafların kendi yasaları, yönetmelikleri ve lisans gerekleri ile uyumlu olacak şekilde bu Anlaşmanın dışında da yapılabilir.

4. Taraflar, barışçıl amaçlarla nükleer araştırma ve geliştirmede işbirliği yapabilirler. Bu tür işbirliği, eğitim, personel değişimi, toplantılar, ortak çalışma ve projelere katılımları içerebilir, ancak bunlarla sınırlı değildir.

MADDE 3. - TEKNOLOJİ TRANSFERİ

1. Nükleer enerjinin barışçıl amaçlarla kullanılmasına dair bilgi transfer edilebilir. Bilgi transferleri, raporlar, veri bankaları, bilgisayar programları, konferanslar, ziyaretler, ortak çalışma ve projeler ile tesislerde personel görevlendirilmesini ve eğitimini içeren değişik yollarla yapılabilir. Kapsama dahil olabilecek alanlar aşağıda sıralanmıştır, ancak bunlarla sınırlı değildir.

(A) Reaktörlerin geliştirilmesi, tasarımı, inşası, hizmete açılması, işletilmesi, bakımı ve kullanımı, reaktör yakıt üretimi, reaktör deneyleri ve işletmeye kapatılması;

(B) Malzemenin, fiziksel ve biyolojik araştırmalarda, tıpta, tarımda ve endüstride kullanılması;

(C) Nükleer yakıt teminini garanti altına alacak çok taraflı yaklaşımları ve nükleer atık yönetiminde uygun teknikleri de içeren, dünya genelinde, gelecekteki sivil amaçlı nükleer ihtiyaçların karşılanması yolları hakkında yakıt çevrimi çalışmaları;

(D) Malzeme, teçhizat ve bileşenlerin güvenlik denetimi ve fiziksel korunması;

(E) Yukarıda bahsedilen alanlar ile ilgili sağlık, güvenlik ve çevresel hususlar; ve

(F) Ulusal enerji planlarında nükleer enerjinin oynayabileceği rolün değerlendirilmesi.

2. Bu anlaşma Tarafların kendi Anlaşmaları, ulusal yasaları ve yönetmeliklerine göre transfer etmeye izin verilmeyen bilginin transferini gerektirmez.

3. Gizlilik derecesi taşıyan veriler bu Anlaşma altında transfer edilmeyecektir.

4. Hassas nükleer teknoloji bu Anlaşmada bir değişiklik yapılmadıkça bu Anlaşmaya göre transfer edilmeyecektir.

MADDE 4. - MALZEME, TEÇHİZAT VE BİLEŞENLERİN TRANSFERİ

1. Malzeme, teçhizat ve bileşenler bu Anlaşma çerçevesindeki uygulamalar için transfer edilebilir. Bu Anlaşmaya göre Türkiye Cumhuriyetine transfer edilen herhangi bir özel nükleer malzeme, 4 üncü Paragraftaki şartlar haricinde, düşük zenginleştirilmiş uranyum olacaktır. Hassas nükleer tesis ve bunların başlıca kritik bileşenleri bu Anlaşmada bir değişiklik yapılmadıkça transfer edilmeyecektir.

2. Düşük zenginleştirilmiş uranyum, reaktör deneylerinde ve reaktörlerde yakıt olarak kullanılmak üzere, dönüştürme veya fabrikasyon amacıyla veya Taraflarca anlaşılması diğer benzer amaçlarla transfer edilebilir.

3. Bu Anlaşmaya göre transfer edilmiş özel nükleer malzeme miktarı hiç bir zaman şu sıralanan amaçlardan herhangi biri için tarafların gerekli olduğu konusunda anlaşmaları miktardan daha fazla olmayacaktır : Reaktörlerde veya reaktör deneylerinde kullanım; reaktörlerin ekonomik, güvenli, verimli ve sürekli işletilmesi veya bu tür reaktör deneylerinin yapılması ve Taraflarca anlaşılacak diğer amaçların gerçekleştirilmesi.

4. Özel nükleer malzemenin küçük miktarları örnek olmak, standart belirlemek, dedektör olarak, hedef olarak ve Tarafların anlaşabilecekleri benzeri diğer amaçlarla kullanılmak üzere transfer edilebilir. Bu paragrafta göre yapılan transferler 3 üncü Paragraftaki miktar sınırlamasına tâbi tutulmayacaktır.

5. Amerika Birleşik Devletleri, Türkiye Cumhuriyetine, reaktörlerin ekonomik, güvenlik, verimli ve devamlı işletilmesi için gerekli olan güvenilir nükleer yakıt arzını zamanında sağlamak için, Amerika Birleşik Devletleri içindeki veya dışındaki herhangi bir kaynaktan nükleer malzeme ihracı da dahil olmak üzere gerekli ve uygun olabilecek önlemleri almak için gayret gösterecektir.

MADDE 5. - DEPOLAMA VE YENİDEN TRANSFERLER

1. Bu Anlaşmaya göre transfer edilmiş veya bu Anlaşmaya göre transfer edilen malzeme veya teçhizat kullanılmış veya bunların kullanılmasıyla üretilmiş plütonyum, uranyum 233 (ışınlanmış yakıtta bulunanlar hariç) ve zenginleştirilmiş uranyum; sadece Tarafların üzerinde anlaşacakları bir tesiste depolanacaktır.

2. Bu Anlaşmaya göre transfer edilmiş malzeme, ekipman ve bileşenler ve bu Anlaşmaya göre transfer edilen bu tür malzeme ve teçhizatın kullanılmasıyla üretilmiş herhangi bir özel nükleer malzeme yetkisiz şahıslara veya Taraflar üzerinde anlaşmadıkça, alıcı Tarafın ülkesel yetkisinin dışına transfer edilmeyecektir.

MADDE 6. - YENİDEN İŞLEME VE ZENGİNLEŞTİRME

1. Bu Anlaşmaya göre transfer edilmiş ve bu Anlaşmaya göre transfer edilen malzeme ve teçhizat kullanılmış veya bunların kullanılmasıyla üretilmiş malzeme Taraflar anlaşmadıkça yeniden işlenmeyecektir.

2. Bu Anlaşmaya göre transfer edilmiş veya bu Anlaşmaya göre transfer edilmiş malzeme ve teçhizat kullanılmış veya bunların kullanılmasıyla üretilmiş plütonyum, uranyum 233, yüksek zenginleştirilmiş uranyum ve ışınlanmış kaynak veya özel nükleer malzeme Taraflar üzerinde anlaşmadıkça, ışınlama ve ileri ışınlama hariç olmak üzere, şekil veya içerik olarak değiştirilmeyecektir.

3. Bu Anlaşmaya göre transfer edilmiş veya bu Anlaşmaya göre transfer edilen malzeme ve teçhizat kullanılmış veya bunların kullanılması yoluyla üretilmiş uranyum; Taraflar üzerinde anlaşmadıkça transferden sonra zenginleştirilmeyecektir.

MADDE 7. - FİZİKSEL KORUMA

1. Bu Anlaşmaya göre transfer edilmiş kaynak veya özel nükleer malzeme ve teçhizat ve bu Anlaşmaya göre transfer edilen malzeme ve teçhizat kullanılmış veya bunların kullanılması yoluyla üretilmiş özel nükleer malzemeye yeterli fiziksel koruma sağlanacaktır.

2. 1. Paragraftaki şartları yerine getirmek için, her bir Taraf, en azından UAEA tarafından yayınlanan "Nükleer Malzeme ve Nükleer Tesislerin Fiziksel Koruması" başlıklı INF-CIRC/225/Rev. 4 belgesindeki ve bu belgede, Taraflarca üzerinde mutabık kalınacak müteakip değişikliklerdeki önerilere denk fiziksel koruma seviyeleri ile uyumlu önlemleri uygulayacaktır.

3. İşbu Maddeye uygun olarak sağlanan fiziksel koruma önlemlerinin yeterliliği, Taraflarca zaman zaman ve Taraflardan herhangi birinin yeterli fiziksel korumanın sağlanması için yeni önlemlere gerek duyulabileceği görüşünde olduğu herhangi bir zaman, gözden geçirmeye ve müzakereye tâbi tutulacaktır.

4. Taraflar, kendi sınırları içerisinde veya egemenlik yetkisi veya kontrolü altındaki yerlerde nükleer malzemenin fiziksel koruma seviyelerinin yeterliliğini temin etmekten ve işbu Maddeye tâbi olan malzemenin yetkisiz kullanımı veya elde tutulması durumunda müdahale ve kurtarma operasyonlarını koordine etmekten sorumlu bulunan kurum veya kuruluşların diplomatik kanalları aracılığıyla birbirlerini bilgilendireceklerdir. Taraflar birbirlerini ayrıca, ülke dışı nakil konuları ve Tarafları ortaklaşa ilgilendiren diğer konular üzerinde işbirliği yapmak üzere, ulusal kurumları içinde belirlenmiş temas noktalarının diplomatik kanalları aracılığıyla da bilgilendireceklerdir.

5. İşbu Maddenin şartları, Tarafların nükleer faaliyetlerinin zorlaştırılmasını, gereksiz yere geciktirilmesini veya uygun olmayan bir şekilde engellenmesini önleyici ve nükleer programlarının ekonomik ve güvenli olarak yürütülmesi için gerekli olan ihtiyatlı işletme usûlleri ile uyumlu şekilde uygulanacaktır.

MADDE 8. - PATLAYICI VE ASKERİ UYGULAMA YASAĞI

Bu Anlaşmaya göre transfer edilmiş malzeme, teçhizat ve bileşenler ve bu Anlaşmaya göre transfer edilen malzeme, teçhizat ve bileşenlerde kullanılmış veya bunların kullanılması yoluyla üretilmiş malzeme herhangi bir nükleer patlayıcı cihaz, herhangi bir patlayıcı nükleer cihaz geliştirilmesi veya araştırılması veya herhangi bir askerî amaç için kullanılmayacaktır.

MADDE 9. - GÜVENLİK DENETİMİ

1. Bu Anlaşma altındaki işbirliği, Türkiye Cumhuriyetinin ülkesi içinde, Türkiye Cumhuriyetinin yargılama yetkisi altında, veya Türkiye Cumhuriyetinin kontrolü altındaki herhangi bir yerde yapılan tüm nükleer faaliyetler için UAEA'nın güvenlik denetimi uygulamalarını gerektirir. NSYÖ Anlaşmasının III üncü (4) Maddesine göre bir Güvenlik Denetimi Anlaşmasının uygulanması bu gereklerin yerine getirilmesinde dikkate alınacaktır.

2. Bu Anlaşmaya göre Türkiye Cumhuriyetine transfer edilmiş kaynak veya özel nükleer malzeme ve bu Anlaşmaya göre transfer edilen malzeme, teçhizat ve bileşenlerde kullanılmış veya bunların kullanılması yoluyla üretilmiş kaynak veya özel nükleer malzeme, Türkiye Cumhuriyeti ile Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı (UAEA) arasında 30.6.1981'de imzalanan ve 1.9.1981'de yürürlüğe giren NSYÖ Anlaşması bağlamında güvenlik denetimi uygulanması hakkındaki anlaşmaya uygun güvenlik denetimine tâbi tutulacaktır.

3. Bu Anlaşmaya göre Amerika Birleşik Devletlerine transfer edilmiş kaynak veya özel nükleer malzeme ve bu Anlaşmaya göre transfer edilen malzeme, teçhizat ve bileşenlerde kullanılan veya bunların kullanılması yoluyla üretilen kaynak veya özel nükleer malzeme, Amerika Birleşik Devletleri ile UAEA arasında 18.11.1977'de imzalanan ve 9.12.1980'de yürürlüğe giren Amerika Birleşik Devletlerinde güvenlik denetimi uygulamaları hakkındaki anlaşmaya uygun güvenlik denetimine tâbi tutulacaktır.

4. Eğer Taraflardan herhangi biri, 2 nci veya 3 üncü Paragraflarda belirtilen Anlaşma uyarınca UAEA'nın güvenlik denetimini herhangi bir nedenle uygulamadığından veya uygulamayacağından haberdar olursa; Taraflar, güvenlik denetiminin etkin sürekliliğini sağlamak amacıyla danışmalarda bulunacaklar ve UAEA ile veya kendi aralarında, UAEA güvenlik denetimleri ilke ve yöntemleri ile uyumlu; uygulanmayan güvenlik denetimi sistemi tarafından garanti edilene eşit güvence sağlayan; ve 2 nci veya 3 üncü Paragrafların gerektirdiği kapsam ile uyumlu düzenlemeler yapacaklardır.

5. Taraflardan her biri, işbu Madde altında sağlanmış güvenlik denetimi uygulamasının devamlılığı ve kolaylaştırılması için gerekli önlemleri alacaktır.

6. Taraflardan her biri, bu Anlaşmaya göre transfer edilmiş kaynak veya özel nükleer malzeme ve bu Anlaşmaya göre transfer edilen malzeme, teçhizat ve bileşenlerde kullanılmış veya bunların kullanılmasıyla üretilmiş kaynak veya özel nükleer malzemenin kaydının yapılacağı ve kontrol edileceği bir sistem kuracak ve sürekli uygulayacaktır. Bu sistemle ilgili işlemler, UAEA'nın INF-CIRC/153 (Düzeltilmiş) belgesinde veya bu belgenin, Taraflarca üzerinde mutabık kalınan herhangi bir düzeltmesinde yer alan işlemler ile benzer olacaktır.

7. Taraflardan herhangi birinin talebi üzerine, diğer Taraf, bu Anlaşmaya tâbi malzemelerin tüm envanterlerinin durumu hakkında istekte bulunan Tarafa rapor verecek veya rapor vermek üzere UAEA'na izin verecektir.

8. İşbu Maddenin şartları, Tarafların nükleer faaliyetlerinin zorlaştırılmasını, gereksiz yere geciktirilmesini veya uygun olmayan bir şekilde engellenmesini önleyici ve nükleer programlarının ekonomik ve güvenli olarak yürütülmesi için gerekli olan ihtiyatlı işletme usulleri ile uyumlu olacak şekilde uygulanacaktır.

MADDE 10. - ÇOKLU TEDARİKÇİ KONTROLLERİ

Eğer Taraflardan herhangi biri ile bir başka devlet veya devletler grubu arasındaki herhangi bir Anlaşma, diğer devlet veya devletler grubuna bu Anlaşmaya tâbi malzeme, teçhizat ve bileşenlerle ilgili, 5 inci ve 6 ncı Maddelerde hükme bağlanan haklardan herhangi birine veya tümüne denk haklar sağlarsa, Taraflar, herhangi bir Tarafın isteği üzerine, bu tür hakların uygulanmasının diğer devlet veya devletler grubunca gerçekleştirilebileceğini kabul edebilir.

MADDE 11. - İŞBİRLİĞİNİN SONA ERMESİ

1. Bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden sonra Taraflardan herhangi biri herhangi bir zamanda :

(a) 5 inci, 6 ncı, 7 ncı, 8 inci veya 9 uncu Maddelerin hükümlerine uymazsa veya;

(b) UAEA ile bir güvenlik denetimi anlaşmasını sonlandırır, fesheder veya tümden ihlal ederse;

diğer Taraf, bu Anlaşma altındaki işbirliğini bitirme ve bu Anlaşmaya göre transfer edilmiş malzeme, teçhizat ve bileşenlerin ve bunların kullanılmasıyla üretilmiş özel nükleer malzemenin geri gönderilmesini isteme hakkına sahip olacaktır.

2. Eğer bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden sonra Türkiye Cumhuriyeti bir nükleer patlayıcı cihaz patlatırsa Amerika Birleşik Devletleri 1 inci Paragraftaki haklara sahip olacaktır.

3. Eğer Taraflardan herhangi biri, herhangi bir malzeme, teçhizat veya bileşenlerin iadesini istemek üzere bu Maddede yer alan hakkını kullanırsa, bu iadeye tâbi malzeme, teçhizat ve bileşenlerin, diğer Tarafın ülkesinden veya kontrolü altından çıkarılmasından önce, cari piyasa değerini ve bu nakil sonucu oluşan masrafları derhal tazmin edecektir. Bu tür nükleer parçaların iadesi gerekirse, Taraflar, mevcut şartları dikkate alarak, bu tür parçalarla ilgili miktar ortaklaşa belirleyeceklerdir. Taraflar ayrıca, bu parçaların iadesine ilişkin olarak, mevcut yükümlülükleri uyarınca, tüm güvenlik, radyolojik ve fiziksel koruma tedbirlerinin alınmasına; makul olmayan hiçbir riskin oluşmamasını ve parçaların iadesinin Tarafların ilgili tüm yasa ve yönetmeliklerine uygun bir şekilde gerçekleştirilmesini temin edeceklerdir.

MADDE 12. - DANIŞMALAR VE ÇEVRESEL KORUNMA

1. Taraflar bu Anlaşmanın uygulanmasına ve nükleer enerjinin barışçıl kullanımı alanında işbirliğinin daha da geliştirilmesine ilişkin olarak, Taraflardan birinin isteği üzerine danışmada bulunmayı taahhüt ederler.

2. Taraflar, bu Anlaşma altındaki faaliyetlere ilişkin olarak, bu tür faaliyetlerin çevre üzerindeki etkilerinin tespiti hususunda danışmada bulunacaklar ve bu Anlaşma altındaki barışçıl nükleer faaliyetlerden kaynaklanan radyoaktif, kimyasal veya termal kirlenmeden çevreyi koruma ve sağlık ve güvenlikle ilgili konularda işbirliği yapacaklardır.

MADDE 13. - ANLAŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜMÜ

1. Taraflar, bu Anlaşmanın uygulanmasından ve yorumlanmasından ortaya çıkan herhangi bir anlaşmazlığa iyi niyetle ve işbirliği ruhu içinde gecikmeksizin hakça bir çözüm arayacaklar ve her iki Tarafça da kabul edilebilecek bir çözüme en kısa sürede ulaşmak için derhal görüşmelerde bulunacaklardır.

2. Bu Anlaşmanın uygulanmasından ve yorumlanmasından kaynaklanan herhangi bir anlaşmazlık, görüşme, arabuluculuk, uzlaştırma veya diğer benzer usullerle veya Tarafların anlaşması halinde, bu Madde hükümleri gereğince atanan üç hakemden oluşan bir tahkim kuruluna götürülerek çözülecektir. Her bir Taraf bir hakem tayin edecek ve böylece seçilmiş iki hakem, Başkanlık görevi yapmak üzere Türkiye Cumhuriyeti veya Amerika Birleşik Devletleri vatandaşı olmayan bir üçüncü hakem belirleyeceklerdir. Eğer tahkim için istekte bulunulmasını takip eden 30 gün içinde Taraflardan biri hakem belirlememişse, diğer Taraf Uluslararası Adalet Divanı Başkanına bir hakem tayin etmesi için istekte bulunabilir. İkinci hakemin belirlenmesini veya tayin edilmesini takip eden 30 gün içerisinde üçüncü hakem seçilmemiş ise, Türkiye Cumhuriyeti veya Amerika Birleşik Devletleri vatandaşı olmaması şartıyla, aynı usul üçüncü hakemin atanması için de uygulanacaktır. Tüm kararlar iki hakemin lehte oyu ile alınacaktır. Tahkim usulü tahkim kurulu tarafından belirlenecektir. Kurulun kararı Taraflar üzerinde bağlayıcı olacaktır.

MADDE 14. - DEĞİŞİKLİKLER

Bu Anlaşma Tarafların anlaşması ile her zaman değiştirilebilir.

MADDE 15. - YÜRÜRLÜĞE GİRME VE YÜRÜRLÜK SÜRESİ

1. Bu Anlaşma Tarafların, Anlaşmanın yürürlüğe girmesi için gerekli tüm şartların yerine getirildiğini bildiren diplomatik Notaların teatisinin gerçekleştirildiği gün yürürlüğe girecektir.

2. Bu Anlaşma 15 yıl süreyle yürürlükte kalacaktır ve daha sonra beşer yıllık dönemler halinde olmak üzere yürürlükte kalmaya devam edecektir. Herhangi bir Taraf, diğer Tarafa, ilk onbeş yıllık sürenin sonunda veya herhangi bir müteakip beş yıllık dönemin sonunda, altı ay önceden yazılı bildirimde bulunmak suretiyle bu Anlaşmayı sona erdirebilir.

3. Bu Anlaşmanın hükümleri, Türkiye Cumhuriyeti ile Amerika Birleşik Devletleri arasında 10 Haziran 1955 tarihinde imzalanan Atom Enerjisinin Sivil Kullanımına Dair İşbirliği Anlaşmasına, değişiklikleriyle birlikte, tâbi malzeme ve teçhizata uygulanacaktır.

4. Bu Anlaşmanın feshedilmesi veya sona ermesi veya burada dile getirilen herhangi bir nedenden ötürü işbirliğinin sona ermesinden bağımsız olarak, 5 inci, 6 ncı, 7 nci, 8 inci, 9 uncu ve 11 inci Maddeler, bu Maddelere tâbi malzeme, teçhizat ve bileşenler ilgili Tarafın sınırları dahilinde veya yargılama yetkisi veya kontrolü altındaki herhangi bir yerde kaldığı sürece veya bu tür malzeme, teçhizat ve bileşenlerin, güvenlik denetimi gerektiren bir nükleer faaliyette kullanılmaz hale geldiği Taraflarca üzerinde anlaşılacak süre sonuna kadar yürürlükte kalacaktır.

Bu Anlaşma, tam yetkili kılınmış aşağıda imzası bulunanlar tarafından imzalanmıştır.

26 Temmuz 2000 tarihinde Ankara'da, her biri eşit derecede geçerli olmak üzere Türkçe ve İngilizce dillerinde ikişer nüsha olarak tanzim edilmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti

Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti

Adına

Adına

(İmza)

(İmza)

MUTABAKAT ZAPTI

Bugün imzalanan Nükleer Enerjinin Barışçıl Kullanılmasına Dair Türkiye Cumhuriyeti ile Amerika Birleşik Devletleri Arasında İşbirliği Anlaşmasının ("Anlaşma") müzakeresi sırasında, Anlaşmanın bir mütemmim cüz'ü olarak aşağıdaki hususlarda mutabakata varılmıştır.

Anlaşmanın Kapsamı

Bir Tarafın topraklarından diğer Tarafın topraklarına doğrudan veya üçüncü bir ülke yoluyla transfer edilen malzeme, teçhizat ve bileşenler, alıcı Tarafın ilgili Hükümet makamının, yalnızca söz konusu malzeme, teçhizat ve bileşenlerin bu Anlaşmaya tâbi olacağına dair tedarikçi Tarafın ilgili Hükümet makamına vereceği teyit üzerine, bu Anlaşmaya göre transfer edilmiş sayılacaktır.

Anlaşmaya göre transfer edilmiş nükleer malzemenin kullanılması yoluyla üretilen ve Anlaşmaya göre transfer edilmiş teçhizatla kullanılmayan veya bu teçhizatın kullanılması yoluyla üretilmeyen özel nükleer malzemeyi ilgilendiren 5 inci ve 6 ncı Maddelerde belirtilen hakların uygulanması amacıyla, bu haklar, fiilen, özel nükleer malzemenin üretiminde kullanılan transfer edilmiş malzemenin kullanılan toplam malzeme miktarına oranı ölçüsünde, üretilen özel nükleer malzeme oranına ve benzer müteakip üretilmelere uygulanacaktır.

Güvenlik Denetimi

Eğer Taraflardan herhangi biri 9 uncu Maddenin 4 üncü Paragrafında atıfta bulunulan durumlardan haberdar olursa aşağıdaki haklara sahip olacaktır. Şu kadar ki, bu hakların, 9 uncu Maddenin 4 üncü Paragrafındaki düzenlemeler altındaki UAEA güvenlik denetimi uygulamalarıyla kullanılmış sayılacağı konusunda taraflar mutabık kaldıklarında, bu haklar askıya alınacaktır :

(1) Anlaşmaya göre transfer edilmiş herhangi bir teçhizatın; veya bu Anlaşmaya göre transfer edilen herhangi bir malzemenin; veya bu Anlaşmaya göre transfer edilen malzeme ve teçhizatla kullanılan veya bu tür malzeme ve teçhizatın kullanılmasıyla üretilmiş herhangi bir özel nükleer malzemenin kullanılması, imali, işlenmesi veya depolanmasında kullanılacak tesisin tasarımını zamanlıca gözden geçirmek.

(2) Anlaşmaya göre transfer edilmiş malzeme ve herhangi bir kaynak malzeme veya transfer edilmiş malzeme, teçhizat ve bileşenlerde kullanılmış veya transfer edilmiş malzeme, teçhizat veya bileşenlerin kullanılmasıyla üretilmiş özel nükleer malzemenin hesabının tutulmasına yardımcı olmak amacıyla kayıt ve ilgili raporların hazırlanmasını ve ibrazını istemek.

(3) Diğer Tarafla istişare ederek, 2 ncı Paragraftaki malzemenin muhasebesi için gerekli tüm yer ve bilgiye ulaşmaya yetkili, 1 inci Paragrafta atıfta bulunulan herhangi bir teçhizat ve tesisi denetleyecek ve bu tür malzemelerin muhasebesi için gerekli görülebilecek bağımsız ölçümler yapma ve herhangi bir cihazı kurma yetkisine sahip personeli atamak. Taraflardan birinin talep etmesi halinde, bu personele diğer Tarafça atanacak personel tarafından eşlik edilecektir.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti

Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti

Adına

Adına

(İmza)

(İmza)

